

Sygn. akt VIII U 2741/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2019 r. w Gliwicach

sprawy J. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 12 września 2018r., 16 października 2018r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje J. K. prawo do emerytury poczynając od dnia 1 lipca 2018 roku;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn. akt. VIII U 2741/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 września 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. K. prawa do emerytury w niższym wieku

w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 1270 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A, bowiem ZUS nie zaliczył mu żadnego okresu takiej pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z przedłożonymi przez niego świadectwami i zaświadczeniami oraz

zeznaniaми świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

Kolejną decyzją z 16 października 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. K. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 1270 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A, bowiem ZUS zaliczył mu jedynie 10 lat i 10 dni takiej pracy.

Odwołujący nie zgodził się również i z tą decyzją, domagając się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z przedłożonymi przez niego świadectwami i zaświadczeniami oraz zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu drugiej z zaskarżonych decyzji. Dodatkowo wskazał, że do okresu pracy w warunkach szczególnych, nie uwzględnił zatrudnienia odwołującego w Przedsiębiorstwie Budownictwa Rolniczego w L., ze względu na brak świadectwa pracy w warunkach szczególnych, z tego okresu.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony J. K., urodzony (...) w dniu 31 lipca 2018r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...)

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym, że w ocenie ZUS nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS w dniu 12 września 2018r. wydał pierwszą z zaskarżonych decyzji.

Następnie organ dokonał ponownej analizy akt sprawy i ostatecznie uznał za udowodnione 10 lat i 10 dni okresów pracy w szczególnych warunkach i w konsekwencji w dniu 16 października 2018r. wydał drugą z zaskarżonych decyzji.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję za pracę w warunkach szczególnych uznał okres zatrudnienia od 20 października 1988r. do 31 grudnia 1998r. w Zakładach (...) S.A. w T.. Równocześnie ZUS nie uznał za pracę w warunkach szczególnych zatrudnienia w okresie od 1 września 1973r. do 20 października 1988r. na stanowisku kierowcy w Przedsiębiorstwie Budownictwa Rolniczego w L., z uwagi na brak świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

W postępowaniu przed Sądem ubezpieczony domagał się uznania za pracę w warunkach szczególnych zatrudnienia od 1 listopada 1976r. do 31 grudnia 1987r. z przerwą na czas pełnienia służby wojskowej.

W toku procesu Sąd ustalił, iż ubezpieczony od 1 września 1973r. do 20 października 1988r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w L.. Była to firma świadcząca usługi budowlane dla spółdzielni rolniczych (...) i innych przedsiębiorstw zajmujących się produkcją rolną. W głównej mierze zajmowało się budową hal na potrzeby ferm i tuczarni. Przedsiębiorstwo to nie zajmowało się natomiast produkcją rolniczą. Posiadało ono własne środki

transportowe do przewozu materiałów budowlanych, na miejsce wykonywanych prac. W głównej mierze były to ciągniki rolnicze, przy pomocy których przewożono urządzenia do zamontowania a także cement, cegły i inne materiały budowlane. Zakład posiadał własny węzeł betoniarski.

Z kolei do przewozu mieszanek betonowych na miejsce ich wbudowania, wykorzystywano betonowozy, tj. samochody ciężarowe z zamontowaną tzw. „gruszką”.

W okresie tym ubezpieczony początkowo, tj. przez pierwsze 3 lata był zatrudniony jako młodociany – uczeń nauki zawodu. Z kolei po ukończeniu szkoły, pracodawca od 16 sierpnia 1976r. powierzył mu stanowisko mechanika i taką pracę on wykonywał. Następnie od 1 listopada 1976r. ubezpieczonemu powierzono stanowisko operatora ciągnika i od tego czasu, do momentu podjęcia służby wojskowej, pracował on w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca ciągnika w transporcie. Nie wykonywał przy jego użyciu żadnych prac polowych, gdyż tych nie realizowano w ramach działalności pracodawcy odwołującego. Wręcz przeciwnie codziennie przy użyciu ciągnika, na przyczepie, przewoził materiały budowlane na budowy realizowane przez ekipy budowlane swojego pracodawcy.

Po zakończeniu pełnienia służby wojskowej, ubezpieczony nie zajmował się już transportem materiałów przy użyciu ciągnika. Jeździł natomiast samochodami dostawczymi. Dopiero po zakupieniu przez pracodawcę nowego betonowozu, został od

1 lipca 1980r., na stałe jego kierowcą. Był to samochód ciężarowy o całkowitym ciężarze dopuszczalnym powyżej 3,5 tony, który zamiast skrzyni załadowniczej, posiadał mieszalnik betonu mieszający 2 m³ takiej mieszanki. Od tej daty ubezpieczony, z przerwą na urlop bezpłatny od 28 maja do 30 czerwca 1984r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, zajmował się wyłącznie prowadzeniem tego pojazdu. Pobierał mieszankę betonową z węzła betoniarskiego znajdującego się na terenie przedsiębiorstwa. Następnie dowoził ją na teren kolejnych budów, gdzie mieszanka podlegała wykorzystaniu na wykonanie konstrukcji betonowych, czy też posadzek betonowych. Prace te wykonywał również

w okresie zimowych, gdyż mieszanki betonowe dostarczał na budowy w odległości do 20 km od firmy. Dodatkowo mieszanki te były w tym czasie wykorzystywane wewnątrz budowanych obiektów i nie istniała obawa ich zamrożenia. W takim charakterze pracował do końca roku 1987. Następnie zaś pracodawca powierzył mu prowadzenie samochodów dostawczych. Odwołujący w okresie zatrudnienia u tego pracodawcy, w opisanych wyżej okresach, stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał wyłącznie prace kierowcy ciągnika rolniczego a następnie pracę kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. Sytuacja ta była związana z tym, że był niedobór kierowców i nie byli oni kierowani do innych prac.

Pracodawca nie wystawił ubezpieczonemu, za ten okres, świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

Razem z odwołującym w spornych okresach pracowali świadkowie: E. K. – ślusarz-spawacz i K. T. – mistrz warsztatu mechanicznego i dyspozytor i zastępca bazy sprzętu.

Ubezpieczony nie przystąpił do OFE.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, zeznań świadków: E. K. i K. T. (k.45v-46), nadto z wyjaśnień odwołującego słuchanego w charakterze strony (k.46v), oraz akt osobowych ubezpieczonego dołączonych do akt niniejszej sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy.

W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i samego ubezpieczonego, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Ponadto świadkowie byli współpracownikami odwołującego. Zatem mieli oni bezpośrednie informacje w zakresie charakteru i wymiaru świadczonej przez ubezpieczonego pracy w spornych okresach.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, J. K. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 1270, ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Ubezpieczony ukończył 60 lat życia i nie przystąpił do OFE. Kwestie te nie były ostatecznie sporne.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy w drugiej zaskarżonej decyzji zaliczył mu wyłącznie 10 lat i 10 dni takiej pracy.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału Sąd uznał, że ubezpieczony J. K., ukończył 60 rok życia i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie Budownictwa Rolniczego w L. od 16 sierpnia 1976r. do 25 kwietnia 1978r. na stanowisku operatora ciągnika była pracą stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywaną

w szczególnych warunkach, tj. pracą kierowcy ciągnika. Również jego praca u tego samego pracodawcy od 1 lipca 1980r. do 31 grudnia 1987r. na stanowisku kierowcy mieszalnika betonu i kierowcy, była pracą stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywaną w szczególnych warunkach, tj. pracą kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Zgodnie z wykazem A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracą w szczególnych warunkach, uprawniającą do niższego wieku emerytalnego były prace wymienione w dziale VIII poz. 3, kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych. Z kolei pod poz. 2 tego działu do takich prac zaliczono prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów.

Sąd uznał, że w obu spornych okresach, odwołujący pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym czasie nie wykonywał innych czynności niż związane z opisanymi pracami kierowcy ciągnika i samochodu ciężarowego.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków potwierdzającym charakter pracy ubezpieczonego, uznając te dowody za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające. Nadto zeznania świadków korelują z zapisami w dokumentacji osobowej ubezpieczonego. Znajdują też potwierdzenie w przesłuchaniu ubezpieczonego.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Bez znaczenia pozostaje także fakt, że za sporne okresy, pracodawca nie wystawił odwołującemu świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia - w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 - letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Nadto Sąd uznał, że z momentem złożenia wniosku emerytalnego, odwołujący spełnił wszystkie warunki uprawniające go do otrzymania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W związku z powyższym Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji, przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury od 1 lipca 2018r. tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku. O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku

z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 265, ze zm.)

w punkcie drugim orzeczenia.

(-) SSO Teresa Kalinka